

FERDINAND I. POTVRZUJE ČESKÝM STAVŮM JEJICH PRÁVA A PRIVILEGIA (1526, 15. PROSINEC)

Šoučastí požadavků českých stavů vůči nově zvolenému králi Ferdinandu I. byl též požadavek na potvrzení stavovských práv a privilegií. Českým stavům, podobně pak i stavům vedlejších zemí Koruny české, po vzoru svých předchůdců, potvrdil Ferdinand I. dodržování kompaktát, zachování všech privilegií a práv, které stavové získali od předchozích panovníků.

24. února 1527 pak byl korunován českým králem.

My Ferdinand, z božie milosti král Český, infant¹⁾ v Hispanii, arcikníže Rakouské, markrabě Moravský, Lucemburské a Slezské kníže, a Lužický markrabě etc. Oznamujeme tímto listem všem:

Že přiřkli jsme compactata mezi svatými concilijum Basilejským a slavným královstvím Českým a markrabstvem Moravským zjednaná a učiněná, aby zase v svú pevnost vstúpila a přivedena byla a skutečně zachována. A to máme zapsati podle všech zápisův předkův našich králův Českých, a držeti a k místu přivesti; a jestliže by kto chtěl proti tomu býti a království Českému a markrabství Moravskému to rušiti, máme jich při tom hájiti a brániti proti každému, a před otcem svatým papežem to jednati, aby Čechům a Moravanům to bylo v skutku potvrzeno.

Item²⁾ přiřkli jsme, aby takový arcibiskup byl dán a způsoben byl k kostelu Pražskému, kterýž by Čechy i Moravany při compactatích zachoval a držal, duchovní i světské, ve všech věcech, což v sobě zavírají, i také podle zápisův a ujištění císaře Zigmunda slavné paměti i jiných králův Českých, a krále Vladislava slavné paměti i zápisův; a takový arcibiskup aby brzy zjednan byl. svrzen a posvěcen.

Item přiřkli jsme korunu Českou držeti, a zachovati, všechny pány, rytířstvo, města Pražská a jiná města i vsacku obec též koruny, při právích, řádích, privilegiích, svobodách, vysazení a obdarování zemských, i všech slušných starých i jiných zvyklých dobrých obyčejích, zvláště slavných pamětí krále Ottagara, krále Jana, císaře Karla, krále Václava, císaře Zikmunda, krále Albrechta, krále Ladislava, krále Jiřího, krále Vladislava, všechny zápisy dané a vyšlé až do Jich Milostí, smrti držeti bez odporu a zmatku všelijakého, a v skutku zachovati a obhajovati.

Item přiřkli jsme hradu Karlšteina, koruny, klenotů všelikterakých zemských, i také desk i privilegií nepoučeti ani svěřovati žádnému bez vůle a rady pánův, rytířstva království Českého i měst Pražských, pokudž kteří právo mají.

Item přiřkli jsme, že zachovati máme řád a zvyklosti starodávní království Českého.

Item přiřkli jsme žádných cizozemcův, duchovních ani světských, na úřady zemské, dvorské ani městské ani duchovní nesázeti než Čechy, ani jimi zámkův a měst koruny České osazovati a jim jich svěřovati;

a to máme s radou činiti. A též v okolních zemích království Českému příslušejících, aby bylo držáno, jakož jest to za císaře Karla a jiných králův a předkův našich držáno a zachováno bylo.

Item přiřkli jsme, že nemáme žádných zemí, knížetství, měst, zámkův, hradův, manův a jiných všelikterakých zboží k České koruně příslušejících od koruny odtrhovati ani odcizovati nižádným obyčejem ani žádnými věny; ale což by od koruny odtrženo nebo odcizeno bylo, to máme zase připojiti a k koruně shromáždit.

Item přiřkli jsme mince české žádným obyčejem nepolehčovati ani ponižovati bez vůle vši země, ale tak se zachovati podle vysazení a privilegií koruny České, jakž právo jest.

Item přiřkli jsme, což jsú předkové naši císařové neb králové Čeští komu dali, zapsali, stavům, osobám neb osobě, buď na království, na duchovenství neb na mansví, že to máme držeti a v celosti zachovati; však což by nebylo proti milostem a obdarování, kteréž jest král Vladislav slavné paměti dáti ráčil všem stavům království tohoto.

Item přiřkli jsme každý stav zvláště při jich právích, řádích, privilegiích, svobodách, vysazení, zvyklostech, obdarování, což kterému stavu náleží, zachovati. Tomu na svědomí list náš utvrzený přivěšením pečeti naší. již jsme posud užívali jakožto arcikníže rakouský.

Dán jest v městě našem Vídni dne patnáctého měsíce prosince, který jest sobota nejbližší po svátku svatě Lucie, léta rane tisícího pětistého dvacátého šestého, království našeho pak léta prvního.

Latinský originál listiny uložen ve Státním ústředním archivu Praha, fond Archiv České koruny, inv. č. 1971.

4. 5. 1528 pak Ferdinand I. na žádost stavů vydal tuto listinu i v češtině, opatřenou již královskou pečeti.

Uložena tamtéž, inv. č. 1973. Jedná se o téměř doslovný opis podobného potvrzení vydaného jménem budoucího krále Ludvíka Jagellonského jeho otcem Vladislavem Jagellonským 21. 3. 1509. Otištěno podle K. Doskočil, LISTY A LISTINY Z DĚJIN ČESKOSLOVENSKÝCH, Praha 1938, s. 60–61.

1) Následník trůnu.

2) Rovněž, také.